

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

ПАМ'ЯТЬ, ВІЙНА, СПАДЩИНА:

МАРТИРОЛОГІЯ, ВТРАТИ ТА ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ
МІЖ ДРУГОЮ СВІТОВОЮ І РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЮ ВІЙНАМИ

14-15 травня 2026 року

Переяслав - 2026

Пам'ять, війна, спадщина: мартирологія, втрати та історичні паралелі між Другою світовою і російсько-українською війнами: наук. праці та тези за матеріалами Міжнарод. наук.-практ. конф., 14-15 трав. 2026 р., Переяслав (Київ. обл.): Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2026. 298 с.

Затверджено рішенням Вченої ради Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Протокол №11 від 01.06.2026 р.

У збірнику вміщено статті та тези доповідей, подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції «Пам'ять, війна, спадщина: мартирологія, втрати та історичні паралелі між Другою світовою і російсько-українською війнами», що відбулася 14-15 травня 2026 року, на базі Університету Григорія Сковороди в Переяславі за підтримки Інституту історії України НАН України, Ізмайльського державного гуманітарного університету, Національної спілки краєзнавців України, Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних сил України, Служби безпеки України, Військової академії (м. Одеса), Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди та міжнародних партнерів з Молдови, Румунії та Литви.

Тексти публікуються в авторській редакції. За зміст і якість поданих текстів відповідальність несуть автори. Використання текстів або частини тексту даного збірника можливе тільки за умови посилання на даний збірник та автора тексту.

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2026

© Автори статей, 2026

3
ЗМІСТ

Рєєнт О.П.
ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В
УМОВАХ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ...14

Лисенко О.О.
ЛОКОМОТИВ БЕЗ ГАЛЬМ: РОСІЙСЬКА
ЕКОНОМІКА ПІД ЧАС ТАК ЗВАНОЇ «СВО».....21

Tsyganenko L.
GEDÄCHTNIS, KRIEG, ERBE: MARTYROLOGIE,
VERLUSTE UND HISTORISCHE PARALLELEN ZWISCHEN
DEM ZWEITEN WELTKRIEG UND DEM
RUSSISCH-UKRAINISCHEN KRIEG.....27

Томенко М.В.
УКРАЇНСЬКА ВІДПОВІДЬ ІДЕОЛОГІЇ РОСІЙСЬКОГО
«ПОБЕДОБЕСІЯ»: ДОСЛІДНИЦЬКА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА
МУЗЕЙНА СКЛАДОВІ.....30

Акімов О.О.
ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ЗАХИСТУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КООРДИНАТАХ
СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ.....33

Акімова Л.М.
ОСВІТНЯ ТА НАУКОВА ПАРАДИГМА ЗБЕРЕЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ
ТУРБУЛЕНТНОСТІ ТА ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ.....36

Андрусак М.В.
ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФУНДАМЕНТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ: РЕФОРМУВАННЯ
КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ЧЕРЕЗ
ПРИЗМУ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....38

Бабюк С.Н. МЕТОДИ НАДАННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО ТЕХНІЧНУ ПРОБЛЕМУ У ВИГЛЯДІ УМОВ ПОШУКОВОЇ ЗАДАЧІ ПРИ ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	42
--	----

Березенський Р.В., Задолінний В.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕШЕЛОНОВАНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У СИСТЕМІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК.....	49
--	----

Березенський Р.В., Задолінний В.А., Обертас В.Ф. ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ТА ТРАНСПОРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК У ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ.....	51
---	----

Березенський Р.В., Обертас В.Ф. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМЕНШЕННЯ НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛОГІСТИКУ ТА СКОРОЧЕННЯ ЧАСУ ПРОСТОЮ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ.....	54
--	----

Борисенко М.В. ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ЧАСТКОВОЇ ДЕМОБІЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ВИКОРИСТАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОБРАХУНКУ БАЛІВ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ США ПІД ЧАС ІІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.....	57
---	----

Булгаков Р.В., Мельников С.Б. ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ЕФЕКТИВНОЇ ЛОГІСТИКИ АРМІЇ США У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: ТИХООКЕАНСЬКИЙ ТЕАТР ВОЄННИХ ДІЙ.....	60
---	----

Верховодов О.С. ПРОВЕДЕННЯ ВХІДНОГО КОНТРОЛЮ МАТЕРІАЛІВ (СИРОВИНИ) ТА КОМПЛЕКТУЮЧИХ ЗА НОМЕНКЛАТУРОЮ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	64
---	----

Гибало К.В. ВІЙСЬКОВА ЛОГІСТИКА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ: ЕКОНОМІКО-БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ.....	67
--	----

Гончарук А.О., Попадюк Є.Б. ПРОБЛЕМАТИКА ІНТЕГРАЦІЇ ТРОФЕЙНИХ БОЄПРИПАСІВ У ЛОГІСТИЧНУ СИСТЕМУ, ПОБУДОВАНУ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО.....	69
---	----

Горденко С.І. УРОКИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: АДАПТАЦІЯ ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ ДО ВИКЛИКІВ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ В УКРАЇНІ.....	72
--	----

Грінченко В.Г. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ В КИСВІ У ПЕРШІ ТИЖНІ ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГАЗЕТИ «СВОБОДА», США).....	77
--	----

Дехтяренко К.М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕХНІЧНОЇ РОЗВІДКИ ТА ЕВАКУАЦІЇ ПОШКОДЖЕНОЇ ТЕХНІКИ В УМОВАХ АКТИВНОЇ РОБОТИ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПРОТИВНИКА.....	80
--	----

Дружинін В.С., Мальський В.В. ПЕРЕОБЛАДНАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ СЛУЖБИ ПАЛЬНОГО ПІД ЦИВІЛЬНІ ЗРАЗКИ ЯК ЕЛЕМЕНТ МАСКУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ РОЗВІДЗАХИЩЕНОСТІ.....	83
--	----

Дружкова І.С. РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ЗБЕРЕЖЕННІ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	85
---	----

Дубровіна І.В. НОТНІ ФОНДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО ЯК ФРОНТ КУЛЬТУРНОГО ОПОРУ.....	89
--	----

Єгоров Є.Г.

ВІДОМОСТІ ЩОДО МУЗЕЄТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ОБ'ЄКТІВ, КОЛЕКЦІЙ ТА ЕКСПОНАТІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ
ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ У КНИГАХ НАКАЗІВ
ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ
1950-X – 1970-X РР.....92

Жариков С.І.

НАЗЕМНІ РОБОТИЗОВАНІ КОМПЛЕКСИ В
ЛОГІСТИЦІ.....97

Замкова І.В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРИЙМАЛЬНОГО
КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ ТОВАРУ НОМЕНКЛАТУРИ
РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....100

Золотов А.В.

МАРТИРОЛОГІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ УПРАВЛІНСЬКИХ
ПОМИЛОК: АНАЛІЗ БОЙОВОГО ДОСВІДУ ЯК
ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА.....103

Іванов О.Ю.

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ
РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ.....106

Ісак Л.М.

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ.....109

Кармазін А.О.

МУЗЕЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ (ЗА
МАТЕРІАЛАМИ ВЛАСНОГО ТВОРЧОГО ДОСВІДУ).....116

Карпань А.П.

ВПЛИВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ XX - XXI СТ. НА
СТАН КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....121

Клименко В.В.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕВІРКИ,
ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ
ЗРАЗКІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТОВАРІВ
НОМЕКЛАТУРИ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....124

Клименко В.В., Панасюк Ю.Ю., Паламарчук С.П.

ЗНАЙ СВОГО СУПРОТИВНИКА»: росія, КИТАЙ ТА
ІНШІ – КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ЗАГРОЗ: ЛОГІСТИЧНИЙ
АСПЕКТ.....126

Колибенко О.В.

СУЧАСНА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ТА ДОЛІ
ПЕРЕЯСЛАВЦІВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГАЗЕТИ «ВІСНИК
ПЕРЕЯСЛАВЩИНИ»).....130

Конанчук М.О.

МЕХАНІЗМ ПРОВЕДЕННЯ НАРАХУВАННЯ
ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ЗАМІСТЬ РЕЧОВОГО МАЙНА,
ЩО ПІДЛЯГАЄ ВИДАЧІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ, ЯКІ
ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ В ЗАПАС АБО ВІДСТАВКУ.....133

Короваєнко П.О., Ямпольська Л.М.

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ І ВІЙСЬКОВА ТРАДИЦІЯ В
СУЧАСНІЙ СИМВОЛІЦІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇ.....135

Косовський С.В., Темляк В.М.

НАЛЕЖНА ПІДГОТОВКА КУХАРСЬКОГО СКЛАДУ
В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....138

Коцур Р.В.

КОГНІТИВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ
НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ:
ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....140

Красота І.В.

91 ОХТИРСЬКА ОКРЕМА БРИГАДА ПІДТРИМКИ ЯК
ПРИКЛАД ЗБЕРЕЖЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ТРАДИЦІЙ В
СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....143

Левченко І.С. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕВАКУАЦІЇ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ В ОКРЕМІЙ МЕХАНІЗОВАНІЙ БРИГАДІ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ.....	146
Літвінчук Р.В., Куріпка О.О. ЛОГІСТИКА ЗАМІСТЬ СТРАТЕГІЇ: ПРОВАЛ ЗАХОПЛЕННЯ КИЄВА.....	148
Маньковська Р.В. ДОСЛІДЖЕННЯ НЕРУХОМОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: НАУКОВІ ПРАКТИКИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ВТРАТ.....	152
Мельников С.Б. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РАЦІОНУ БЛИЖНЬОГО БОЮ ССАР АРМІЇ США ТА ПРОПОЗИЦІЇ З РОЗРОБКИ ЙОГО АНАЛОГУ У ЗС УКРАЇНИ.....	156
Морей Т.В. ІНТЕГРАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ.....	159
Нагайко К.М. ВИСТАВКА «УКРАЇНА НЕСКОРЕНА, СИЛЬНА ТА ВІЛЬНА» – БЛАГОДІЙНА АКЦІЯ НА ПІДТРИМКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	162
Наконечна Г.М. ФОРМИ МЕМОРІАЛІЗАЦІЇ ЗАГИБЛИХ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ У ПУБЛІЧНОМУ ПРОСТОРІ ПЕРЕЯСЛАВА.....	165
Нікул С.О., Бордіян П.П., Гончарук А.О., Попадюк Є.Б. СИСТЕМА ОБЛІКУ ТА УПРАВЛІННЯ БОЄПРИПАСАМИ В НАТО: ТЕХНОЛОГІЧНІСТЬ, ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕЗПЕКА.....	168

Олехнович В.Д.

СИСТЕМА РОЗРОБЛЕННЯ ТА ПОСТАНОВКИ НА
ВИРОБНИЦТВО ПРЕДМЕТІВ РЕЧОВОГО МАЙНА ДЛЯ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ: СТАНДАРТИЗАЦІЯ,
ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ.....171

Пастернак І.М., Столярова Т.В., Задорожний С.М.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ТОВАРОЗНАВЧІ
ХАРАКТЕРИСТИКИ КРУП'ЯНИХ ПРОДУКТІВ В
ХАРЧУВАННІ ЗСУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ РОСІЙСЬКОЇ
АГРЕСІЇ.....174

Пастернак І.М., Якиминська Л.В.

ДО ПИТАННЯ ПРО СПРОБУ УНІФІКАЦІЇ НАБОРІВ
СУХИХ ПРОДУКТІВ (ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ
АСПЕКТ).....176

Поліщук В.А.

ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ
МАРТИРОЛОГІЇ.....180

Пугачова Д.С.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ БАЗИС ОРГАНІЗАЦІЇ
ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ
УКРАЇНИ.....183

Резінець М.М.

ОБГРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗАСОБАМИ УРАЖЕННЯ АРМІЙСЬКОГО КОРПУСУ В
КОНТРАСТУПАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ.....188

Рижков Р.С.

ЦИФРОВИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ОСВІТИ УКРАЇНИ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗВО.....191

Рижков Р.С., Ісак Л.М. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗВО ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ.....	198
--	-----

Русецький Р.Ю. ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЗСУ: ВІД РАДЯНСЬКОЇ МОДЕЛІ МАСОВИХ ВТРАТ ДО СТАНДАРТІВ НАТО ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИТТЯ.....	204
---	-----

Серга А.І. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФУНДАМЕНТ СТІЙКОСТІ: ПОЄДНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ПЕРЕД БЕЗПЕКОВИМИ ВИКЛИКАМИ СУЧАСНОСТІ.....	206
---	-----

Скибіцька Д.Г. ОСОБИ, ЗНИКЛІ БЕЗВІСТИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ТА ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР.....	209
--	-----

Скляр В.М. РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ЗМІН ЕТНОМОВНОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ У МЕЖАХ КОНЦЕПТУ РАФАЛА ЛЕМКІНА.....	213
--	-----

Соловйова Т.М., Ткаченко О.В. ДОСВІД І ДОЛІ УКРАЇНСЬКИХ ОСТАРБАЙТЕРІВ У ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	216
--	-----

Стасюк В.С., Прокопенко В.В. ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КК500 В БОЙОВИХ УМОВАХ.....	223
---	-----

Столярова Т.В., Темляк В.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВОЗУ ПРОДОВОЛЬСТВА ТА ВОДИ	
---	--

З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ.....	226
---	-----

Ткачук І.В.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЛАЗНЕВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ У СТАЦІОНАРНИХ УМОВАХ (ППД).....	229
---	-----

Холод І.О.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КОНТРОЛЬ ДОГОВОРІВ НА ПОСТАЧАННЯ ПРЕДМЕТІВ РЕЧОВОГО МАЙНА ДЛЯ ПОТРЕБ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	231
--	-----

Чередніченко Є.В., Мельник В.В.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ АСИСТЕНТУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК (СИЛ).....	234
---	-----

Чухрій М.С., Поляшов С.В., Литвиновський С.А.

МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ В СИСТЕМІ ЖИВУЧОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЛОГІСТИКИ: ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ ЦИВІЛЬНИХ РЕСУРСІВ.....	237
--	-----

Ямпольська Л.М.

ФЕНОМЕН «ЦИТАДЕЛІ» НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОГО ДЕСАНТУ ПІД КОМАНДУВАННЯМ К.Ф. ОЛЬШАНСЬКОГО (25-28 БЕРЕЗНЯ 1944 Р.) ТА ОБОРОННИХ ОПЕРАЦІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	242
--	-----

Бондаренко І.І.

РУЙНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ РОСІЙСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ.....	245
---	-----

Костенко О.О., Юрчук Б.Ю.

ІСТОРИЧНІ ОНТОЛОГІЇ У ПРОСТОРІ КОГНІТИВНОГО ПРОТИБОРСТВА: ТРАНСФОРМАЦІЯ МОДЕЛЕЙ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ЗІТКНЕННЯ	
---	--

АВТОРИТАРНИХ ТА ДЕМОКРАТИЧНИХ ПАРАДИГМ.....248

Коцур Н.І., Кошляков С.А.
 ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ СІМЕЙНОЇ
 МЕДИЦИНИ В ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ
 ВІЙНИ (2018-2026 pp.).....253

Коцур Н.І., Чурій Д.О.
 ВІЙСЬКОВА МЕДИЦИНА В ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-
 УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2014-2025 pp.): ЗДОБУТКИ ТА
 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....258

Онищенко Ю.Б., Петрова Н.О.
 ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ
 СПАДЩИНИ ЧЕРЕЗ УСНУ ІСТОРІЮ В ЗОНАХ
 КОНФЛІКТІВ: НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ.....263

Рижков Р.С., Ісак М.О.
 ЦИФРОВА ЕТИКА ТА АКАДЕМІЧНА
 ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ШІ У
 ЗВО.....268

Столярова Т.В., Задорожний Г.М.
 ТОВАРОЗНАВЧА ХАРАКТЕРИСТИКА ОВОЧІВ ТА
 ДОЦІЛЬНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В СИСТЕМІ
 ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ
 УКРАЇНИ.....274

Ткаченко Т.В., Ткаченко М.Т.
 ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ
 УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА
 СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗМІН.....277

Угольніков О.П., Богуш О.В.
 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ З
 ВИКОРИСТАННЯМ 3D-ДРУКУ.....282

Шкабко С.І., Кулікова А.І. ДЕКОМУНІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	285
--	-----

Костенко О.О., Пуглій В.В. СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	289
--	-----

відповідність партії товару вимогам технічної документації та договору постачання.

Список використаних джерел

1. Військовий Стандарт ВСТ 415.002:2024(01) Речове забезпечення. Система контролю якості предметів за номенклатурою речового забезпечення. Настанова щодо здійснення контролю. 2024. URL: mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/vijskovij-standart-vst-415-002-2024-01-rechove-zabezpechennya-sistema-kontrolyu-yakosti-predmetiv-za-nomenklaturou-rechovogo-zabezpechennya

2. ДСТУ ISO 2859-1:2001 Статистичний контроль. Вибірковий контроль за альтернативною ознакою. Частина 1. Плани вибіркового контролю, визначені приймальним рівнем якості для послідовного контролю партій (ISO 2859-1:1999, IDT).

Золотов Андрій Валерійович

полковник, ад'юнкт кафедри менеджменту персоналу і підготовки військ (сил) Національного університету оборони України, заступник начальника Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України
ORCID ID: 0009-0005-6649-3877

МАРТИРОЛОГІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ УПРАВЛІНСЬКИХ ПОМИЛОК: АНАЛІЗ БОЙОВОГО ДОСВІДУ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА

Сучасна воєнна історія України формується в умовах екзистенційного протистояння, де ціна кожної управлінської помилки вимірюється людськими життями. Мартирологія загиблих захисників України є не лише літописом героїзму, а й найсуворішим джерелом для проведення об'єктивного аналізу ефективності військового управління. Перехід від радянської парадигми «виконання завдання будь-якою ціною» до стандартів НАТО, де життя солдата є найвищою цінністю, вимагає глибокої рефлексії над бойовим досвідом. Аналіз бойових втрат крізь призму управлінських рішень стає фундаментом для розвитку

нової моделі військового лідерства, здатної мінімізувати ризики в умовах високоінтенсивних конфліктів.

Управлінська помилка в бойових умовах часто є наслідком застарілої системи прийняття рішень, яка базується на жорсткій ієрархії та ігноруванні ситуаційної обізнаності нижчих ланок. Радянська спадщина в ЗСУ тривалий час формувала тип командира-виконавця, який боїться виявляти ініціативу та чекає деталізованих наказів зверху. Мартирологія окремих операцій початку повномасштабного вторгнення та періоду АТО/ООС свідчить, що значна частина втрат була зумовлена саме дефіцитом гнучкого лідерства (Mission Command). Трансформація системи управління за стандартами Альянсу передбачає впровадження культури аналізу проведених дій (After Action Review – AAR), де помилка розглядається не як привід для покарання, а як критичний урок для всієї організації.

Лідерство в сучасних координатах воєнної безпеки – це здатність командира балансувати між оперативною необхідністю та збереженням людського капіталу. Мартирологія крізь призму управління висвітлює проблеми в системі розвідки, зв'язку та логістики, які часто ставали причиною трагічних інцидентів. Професіоналізація офіцерського та сержантського складу за програмами НАТО (зокрема L-курси) має на меті виховати лідера, який володіє методологією ризик-менеджменту. Такий командир розуміє, що втрата підготовленого фахівця є стратегічною поразкою, яка послаблює потенціал держави в довгостроковій перспективі. Людський капітал у цій парадигмі стає інтелектуальним активом, захист якого є прямим обов'язком командира.

Аналіз бойового досвіду дозволяє виявити системні прогалини в підготовці особового складу та управлінні підрозділами в урбанізованій місцевості або під час масованих артобстрілів. Кожна сторінка мартирологу має бути конвертована в оновлення бойових статутів та навчальних програм. Наприклад, аналіз втрат через неефективну контрбатарейну боротьбу чи відсутність РЕБ-захисту безпосередньо впливає на зміну пріоритетів у закупівлі озброєнь та підготовці операторів складних систем. Це і є трансформація науково-освітнього простору Збройних Сил України (далі – ЗСУ): коли академічні

знання поєднуються з «живим» досвідом фронту для запобігання помилкам у майбутньому [2].

Важливим аспектом розвитку лідерства є також психологічна стійкість та етика управління. Визнання помилок керівництвом формує довіру всередині підрозділу. Мартирологія, як інструмент аналізу, допомагає уникнути «героїзації помилок», коли за актами самопожертви намагаються приховати прорахунки планування. Військове лідерство нового зразка базується на чесності перед особовим складом та спроможності вчитися на трагедіях минулого. Це створює умови для формування армії, де кожен борець впевнений у професіоналізмі свого командира та доцільності отриманого наказу.

Отже, трансформація ЗСУ від радянської моделі масових втрат до стандартів збереження життя є безперервним процесом інтелектуалізації військової справи. Аналіз мартирології через призму управлінських рішень є моральним та професійним обов'язком сучасних лідерів. Тільки через критичний розбір бойового досвіду, впровадження технологічних засобів захисту та зміну філософії управління Україна зможе забезпечити стійкість свого людського капіталу. Кожне збережене життя завдяки виправленій управлінській помилці є найкращою шанобою пам'яті тих, хто загинув, вказуючи шлях до змін [1].

Список використаних джерел

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020. URL: president.gov.ua (дата звернення: 07.05.2024).
2. Горбулін В.П. Як перемогти Росію у війні майбутнього. Київ: Брайт Букс, 2022. 256 с.

ПАМ'ЯТЬ, ВІЙНА, СПАДЩИНА: МАРТИРОЛОГІЯ, ВТРАТИ ТА ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ МІЖ ДРУГОЮ СВІТОВОЮ І РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЮ ВІЙНАМИ

Пам'ять, війна, спадщина: мартирологія, втрати та історичні паралелі між Другою світовою і російсько-українською війнами: наук. праці та тези за матеріалами Міжнарод. наук.-практ. конф., 14-15 трав. 2026 р., Переяслав (Київ. обл.): Університет Григорія Сковороди в Переяславі. 298 с.

Відповідальність за зміст статей, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Тексти друкуються в авторській редакції.

Редакційна колегія залишає за собою право редагувати та скорочувати текст. Редакція матеріали не рецензує і не повертає. У разі не відповідності вимог поданої статті, редакційна колегія лишає за собою право повернути її авторові.

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 13. Наклад 150
Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Підписано до друку 17.06.2026

